

Sygn. akt II AKa 66/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Przemysław Filipkowski

Sędziowie: SA – Anna Nowakowska (spr.)

SA – Katarzyna Wróblewska

Protokolant: – Klaudia Kulbicka

przy udziale prokuratora Stanisława Wieśniakowskiego

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2022 r.

sprawy S. N.

w przedmiocie zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie w dniu 28 marca 2020 roku

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 29 listopada 2021 r. sygn. akt V Ko 160/21

I. zmienia wyrok w zaskarżonej części tj. w punkcie I w ten sposób, że obniża zasądzoną kwotę do kwoty 2 000,00 (dwa tysiące) złotych;

II. utrzymuje w mocy wyrok w pozostałej zaskarżonej części;

III. wydatkami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 66/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, wyrok z dnia 29 listopada 2021r., sygn. akt V Ko 160/21.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	

<i>1.3.2. Podniesione zarzuty</i>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu – zarzut przedawnienia	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz</u>
--

<u>niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obrazy przepisów postępowania mających wpływ na treść rozstrzygnięcia tj.:</p> <p>1.art. 552 § 1 i 4 k.p.k., gdy faktycznie wniosek dotyczy roszczenia z art. 14 k.p.w. i art. 558 k.p.k. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że wnioskodawca wykazał, że w wyniku zatrzymania doznał krzywdy w rozmiarze uzasadniającym przyznanie mu kwoty w wysokości 5 000 PLN podczas gdy zebrany materiał dowodowy nie uzasadniał przyznania mu zadośćuczynienia w takiej wysokości,</p> <p>2.art. 554 k.p.k. w zw. z art. 116 k.p.k. przez co należy przyjąć, że organ reprezentujący Skarb Państwa nie jest stroną postępowania o odszkodowanie / zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie, gdy jego powodem jest podejrzenie popełnienia wykroczenia.</p> <p>Ponadto skarżący zgłosił zarzut przedawnienia, wskazując, że roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie wywiedzione w skardze przedawniają się z upływem 6 miesięcy od daty zwolnienia</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny - zarzut opisany w pkt 1</p> <p># niezasadne -pozostałe zarzuty</p>

	zatrzymanego, zatem termin do wniesienia przedmiotowego wniosku minął 28 września 2021r., co oznacza, że wniosek złożony w listopadzie 2021r. został złożony z przekroczeniem terminu.	
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Ad. 1</p> <p>Na wstępie zauważyć należy, że zarzut skarżącego różni się z treścią wniosku, bowiem skarżący zarzuca, że materiał dowodowy nie uzasadnia przyznania wnioskodawcy S. N. zadośćuczynienia w takiej wysokości, że określono je w kwocie zawyżonej, a następnie wnosił o oddalenie wniosku w zakresie zasadzonego zadośćuczynienia.</p> <p>Nie sposób podzielić wniosku skarżącego o oddalenie w całości wniosku S. N. o zadośćuczynienie, uznając, że słusznie uznano zatrzymanie za niewątpliwie niesłuszne.</p> <p>Postawiony zarzut pozwalał natomiast uznać, że określono je w kwocie rażąco wysokiej, a w konsekwencji obniżono zasądzoną kwotę do 2 tys. złotych, gdyż okoliczności sprawy nie pozwalały na zasądzenie kwoty wyższej, a ta kwota jest adekwatna do pokrzywdzenia wnioskodawcy.</p> <p>Trafnie bowiem wywiódł Sąd pierwszej instancji uprawnienie wnioskodawcy do dochodzenia zadośćuczynienia w oparciu o rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego dla W. (...) w W. zawarte w postanowieniu z dnia 12 sierpnia 2020 roku z którego wynika,</p>		

że zatrzymanie S. N. dokonane przez funkcjonariuszy Policji w dniu 28 marca 2020r. było nielegalne, niezasadne i nieprawidłowe. Przesłanka ustawowej niewątpliwej niesłuszności zatrzymania wynika nie tylko z samej semantyki tych określeń, ale w jednoznaczny sposób wyjaśnił je w uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy i w pełni zaakceptował przedstawioną argumentację Sąd Okręgowy, jak też Sąd Apelacyjny. Wynika z niej, że nie zaistniała przesłanka do zatrzymania w postaci popełnienia wykroczeń przez wnioskodawcę. W konsekwencji nie przypisano mu ich popełnienia. Wnioskodawcę zatrzymano pomimo ustalenia jego personaliów. Zatrzymanie było nieuzasadnione i stanowiło niepotrzebną represję dla wnioskodawcy, który został zatrzymany w okresie pandemii, podczas pikiety, przetransportowany do odległego od miejsca zatrzymania Komisariatu Policji, skąd zażądano jego odebrania przez inną osobę. Niewątpliwie wnioskodawca, który nie był osobą karaną, doznał upokorzenia, poczucia wstydu przed odbierającym go z Komisariatu znajomym. Jednak Sąd pierwszej instancji nie nadał właściwego znaczenia okresowi zatrzymania wnioskodawcy dnia 28 marca 2020r. trwającemu niewiele ponad 2 godziny, co – w powiązaniu z powyższym – nie uzasadnia przyznania kwoty 5 000 złotych. Zgodnie z utrwalonym już orzecnictwem, zadośćuczynienie za doznaną krzywdę ma odzwierciedlać faktycznie doznaną krzywdę i ją rekompensować. Winno być jednocześnie utrzymane w rozsądnych granicach i dostosowane do stosunków majątkowych panujących w społeczeństwie.

Uzasadnia to miarkowanie zadośćuczynienia w oparciu o kryteria obiektywne, związane z przyjętymi w społeczeństwie ocenami. Przyznanie więc kwoty odpowiadającej zwykle połowie miesiąca pozbawienia wolności musi być uznane za rażąco wygórowane, zważywszy na brak ustaleń nadających zatrzymaniu i wynikłej z niego krzywdzie cech szczególnych, jak związanych ze stanem zdrowia, czy szczególnymi przeżyciami psychicznymi wynikającymi z okoliczności zatrzymania.

Bezzasadne są kolejne zarzuty skarżącego.

I tak: ponieważ w protokole zatrzymania wnioskodawcy w punkcie dotyczącym pouczenia wskazano przepis art. 15 ust. 2 ustawy o Policji, zastosowanie w niniejszym postępowaniu mają przepisy Kodeksu postępowania karnego – do których przepis ten odsyła, zatem prawidłowo swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji oparł na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. oraz art. 554 § 4 k.p.k.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 554 k.p.k. w zw. z art. 116 k.p.k. należy w całości podzielić jako słuszne stanowisko wyrażone przez pełnomocnika wnioskodawcy w odpowiedzi na apelację, gdzie zasadnie podniósł, że wobec treści art. 116 k.p.k., trudno nawet domyślić się, w jaki sposób zdaniem apelanta ten przepis miałby zostać naruszony. Tak samo odnośnie obraży art. 554 k.p.k., który dotyczy właściwości i składu sądu oraz rozprawy, w tym wprost wskazuje, że stronami w postępowaniu są: wnioskodawca, prokurator oraz Skarb Państwa (art. 554 § 2a), nie sposób podzielić zasadności

zarzutu, że organ reprezentujący Skarb Państwa nie jest stroną postępowania.

Także jeśli chodzi o zarzut przedawnienia, to jest on oczywiście bezzasadny, gdyż ustalono w toku niniejszego postępowania, że wnioskodawca nie popełnił ani wykroczenia, ani przestępstwa. Z tego powodu nie znajduje zastosowania termin szczególnie wskazany w art. 115 § 2 k.p.w. – 6 miesięczny od daty zwolnienia zatrzymanego, ale zasady ogólne wskazane w Rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego, w tym w szczególności roczny termin wynikający z art. 555 k.p.k., co Sąd Okręgowy dostrzegł i uzasadnił. W odniesieniu do tego zarzutu Sąd odwoławczy podzielił też zasadność argumentacji pełnomocnika wnioskodawcy, który z ostrożności procesowej wskazał na spóźniony charakter tego zarzutu, który nie został podniesiony w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji, a skarżący nie wykazał ponadto sprzeczności z zasadami współżycia społecznego złożenia wniosku o odszkodowanie po terminie (art. 5 k.c.).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny częściowo zgodził się z zarzutem apelującego, iż zasądzona kwota 5 000 zł jest kwotą zawyżoną i nie odpowiadającą jednocześnie przeciętnej stopie życiowej. Powyższe spowodowało częściową zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie zasądzzonego zadośćuczynienia do kwoty 2 000zł.

Wniosek

O zmianę wyroku poprzez oddalenie wniosku S. N.

zasadny

	# częściowo zasadny	
	# niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Powody uznania wniosku za bezzasadny są tożsame z omówionymi wyżej w części 3 uzasadnienia.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<i>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
<u>2.</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok został utrzymany w mocy w tej części, w jakiej nie został <u>Zmieniony.</u>	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
<i>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

<i>Obniżenie zasądzonego zadośćuczynienia do kwoty 2 000 zł</i>	
Zwiążle o powodach zmiany	
Powody zmiany są tożsame z omówionymi w cz. 3 uzasadnienia.	

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	

<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>	
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3.	Wydatkami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa, gdyż zgodnie z treścią art. 553 § 4 k.p.k. przedmiotowe postępowanie jest wolne od kosztów sądowych.

	7. PODPIS	
	Anna Nowakowska Przemysław Filipkowski Katarzyna Wróblewska	
1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 29 listopada 2021r. sygn. akt V Ko 160/21	

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu – zarzut przedawnienia		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana